

Proiect de programă opțional**- Atelier de creativitate -**

Grupa - mare

Durata - 1 an

Număr activități - 1/săptămână

Profesori educație timpurie – Mirela Mariana Carastoian/Dorina Olteanu

Unitatea de învățământ – Grădinița cu P.P. Dumbrava Minunată Tulcea

NOTĂ DE PREZENTARE

Creativitatea nu este o modă, nu este nicio problemă de cercetare pentru psihologi, esteticieni, economiști, pedagogi, etc. Ea se impune ca un produs al stadiului de civilizație la care a ajuns omenirea. A fi creativ înseamnă, prin definiție, folosirea eficientă a inteligenței și îndeosebi utilizarea ei creativă legată cu variațiile atitudinale, motivaționale, de interes.

Dezvoltarea factorilor creativității la copiii preșcolari face obiectul acestui opțional, care își propune exploatarea potențialului creativ al copilului mic. Se poate afirma că la copilul preșcolar există o creativitate naivă prin nerecunoașterea obstacolelor obiective, pe care le-ar întâmpina transpunerea în practică a ideilor. La această vârstă cenzura nu funcționează încă.

Procesul de creativitate este o unitate dinamică ce se caracterizează mai degrabă prin spontaneitate și prin intuiție decât printr-o serie de tehnici logice de rezolvare a problemelor. Copilul dispune la această vârstă nu numai de capacitatea de a se juca și de a învăța, ci și de aceea de a crea. Vârsta grădiniței este perioada când copilul devine abilitat, manifestând aptitudini. Această etapă se caracterizează prin trebuința de expresie creativă. Preocuparea pentru educarea copilului cu potențial creativ necesită angajarea și responsabilitatea instituției școlare.

Despre educația copiilor, dar mai ales a copiilor dotați, filozoful Platon scrie astfel: „Iar dacă, în schimb, printre aceștia s-ar naște vreun copil având în el aur sau argint, să-l cinstească urcându-l printre paznici ori ajutoare. Aceasta, deoarece există profeția, cum că cetatea va fi nimicită atunci când paznicii vor fi de fier sau când omul de aramă va sta să păzească.”

Exercițiile de creativitate pe care copiii le vor exersa au ca scop cultivarea spontaneității și independenței în identificarea soluțiilor de rezolvare, capacitatea de decodare a unor mesaje și

simboluri, dar mai ales, valorificarea experienței preșcolariilor în rezolvarea problemelor impuse de viața cotidiană.

Domeniul de dezvoltare – Capacități și atitudini de învățare/Subdomeniul creativitate/reper 4 -Copilul ar trebui să fie capabil să manifeste creativitate în activitățile zilnice.

Dimensiuni ale dezvoltării:

C3 - activarea și manifestarea potențialului creativ.

Comportamente:

C3.1. - manifestă creativitate în activități diverse;

C3.2. - demonstrează creativitate prin activitățile artistico-plastice, muzicale și practice, în conversații și povestiri creative;

C3.3. - demonstrează simț muzical ritmic, armonic, prin cântec, joc cu text și cânt, dans, etc.

Conținuturi:

- exprimarea corectă și expresivă în descrierea unor acțiuni, evenimente, frumuseți ale mediului ambiant ale naturii;

- sesizarea frumuseții și armoniei limbii literare;

- folosirea mijloacelor expresive verbale, paraverbale, nonverbale;

- stimularea unor procese psihice de cunoaștere: percepțiile, reprezentările, memoria, gândirea cu operațiile de analiză, comparație, analiza și sinteza, cultivarea spiritului de observație;

- efectuarea de operații cu mulțimi și a operațiilor cu propoziții (reuniunea, intersecția, conjuncția, disjuncția, negația);

- identificarea formelor geometrice și asocierea lor cu obiecte din mediul înconjurător;

- raționamentul „dacă.....atunci” în rezolvarea unor probleme simple;

- compunerea de probleme și identificarea soluțiilor;

- cultivarea gândirii și a imaginației creatoare a copiilor în rezolvarea de probleme, crearea structurilor gramaticale, realizarea unor subiecte plastice: stimularea fluenței, flexibilității și a originalității gândirii creatoare în realizarea lor;

- deprinderi de executare a mișcării sugerate de ritmul, textul și caracterul cântecelor și jocurilor muzicale;

- deprinderi de executare de mișcări inspirate de caracterul muzicii audiate;

- deprinderi de exprimare a impresiei față de muzica audiată printr-un joc;
- deprinderi de improvizație ritmico-melodică pe un text dat.

Exemple de comportament:

1. Să-și îmbogățească vocabularul activ și pasiv pe baza experienței, activității personale și a relațiilor cu ceilalți, utilizând un limbaj oral corect din punct de vedere gramatical.

- Să învețe cuvinte noi în cadrul jocurilor sau a activităților de învățare propriu-zisă.
- Să manifeste inițiativă în comunicare și interes pentru semnificația cuvintelor.
- Să creeze structuri verbale, rime, ghicitori, povestiri originale cu utilizarea intuitivă a unor elemente de expresivitate verbală.

2. Să recepteze un text care i se citește ori i se povestește înțelegând în mod intuitiv caracteristicile expresive și estetice ale acestuia.

- Să folosească particularitățile diferitelor situații comunicaționale (dialog, monolog, dialogul cu adulții, dialog prin telefon).
- Să rezolve sarcina de grup (jocuri, activități de învățare).
- Să comunice puncte de vedere, soluții, decizii.

3. Să cunoască unele elemente componente ale lumii înconjurătoare.

- Să descopere componente ale mediului înconjurător prin antrenarea simțurilor.
- Să analizeze /compare evenimente, transformări din mediul înconjurător și viața socială.
- Să descrie cauzalități sau desfășurări ale unor experiențe proprii.

4. Să utilizeze diferite strategii pentru a rezolva o problemă dată.

- Să găsească rezolvarea sprijinindu-se pe datele exprimate sau folosind analogii.
- Să efectueze operații simple de calcul oral, adunare sau scădere.
- Să asocieze formele geometrice cu obiecte din natură.
- Să emită raționamente „dacă.....atunci” în rezolvarea unor probleme simple.

5. Să recunoască elemente ale limbajului plastic și să diferențieze forme și culori în mediul înconjurător.

- Să compare linii drepte, verticale, orizontale, curbe, frânte, modelate, spiralate, întrerupte.
- Să diferențieze forme de obiecte, oameni, animale, plante, forme geometrice.

6. Să compună în mod original și personal spațiul plastic.

- Să aplice în situații noi tehnicile de lucru învățate pentru realizarea unor compoziții originale.
- Să creeze forme și modele prin îmbinarea elementelor de limbaj plastic.
- Să elaboreze creații individuale și colective cu și fără tema prestabilită, cu și fără indicații și materiale puse la dispoziție din exterior.

7. Să exprime într-un joc impresia muzicală.

- Să audieze un basm muzical sau fragmente muzicale din creația cultă.
- Să creeze un joc pe muzică inspirat de conținutul de idei și de caracterul melodiei (dialog spontan, pantomimă, dramatizare, dans);
- Să realizeze un desen ca transpunere vizuală a imaginilor auditive.

8. Să improvizeze spontan, liber scurte motive sincretice: text onomatopeic + melodie, text onomatopeic + mișcare, text onomatopeic + melodie + mișcare.

- Să improvizeze ritmico-melodic cu onomatopee.
- Să creeze spontan combinații ritmico-melodice pe un text dat însoțite de mișcare.

Modalități de evaluare:

- jocuri didactice, chestionare, teste, expoziții, concursuri, analiza activităților independente, minispectacole, serbări, înregistrări audio, înregistrări video.

Tematică orientativă și mijloace de realizare:

- Exerciții creative – „Jocul sinonimelor”; ”Sesizarea greșelilor sau a contradicțiilor dintr-un enunț”; ”Piatra în lac”; ”Construirea unei ghicitori”; ”Ce aș fi, dacă aș fi?”
- Joc didactic – ”Reporterul”, ”Galaxia cuvintelor”; ”Prefixul arbitrar”
- Povestiri create – ”Poveste inspirată de o jucărie”; ”Povestea unui animal îndrăgit”; ”Poveste colectivă”
- Exerciții creative cu obiecte și evenimente – ”Ce putem face cu aceste obiecte?”, ”Ce s-ar întâmpla dacă...?” ”Numitorul comun”, ”Exercițiul analogiilor”, ”Construcții de grup”, ”Găsește soluția!”, ”Șarada”
- Exerciții creative al căror material este elementul plastic – ”Forme geometrice”, ”Faceți ceva din aceste elemente”, ”Desenul colectiv succesiv”

- Probe simptomatice – ”Proba simptomatică”, ”Proba liberă”, ”Proba compozițională”, ”Proba celor 3 elemente”, ”Proba decupajului”
- Teste – ”Testul picăturii de cerneală”, ”Testul de producție divergentă”, ”Testul transformărilor”
- Jocuri exercițiu de improvizații muzicale
- Exerciții de combinații melodice cu onomatopee - “Joc cu onomatopee pe diferite combinații melodice”
- Exerciții ritmice - “Nu jucăm cu instrumente muzicale și de percuție”
- Mișcare liberă pe muzică - „Valsuri”/stiluri muzicale diverse

Bibliografie:

Popescu - Neveanu, P. „Psihologie generală”, Tipografia Universității, București, 1992

Roșca, A. „Creativitate generală și specifică”, Editura Academiei, Bucuresti, 1981

Rafaila, E. „Educarea creativității la vârsta preșcolară”, Editura Aramis, 2002

Curriculum pentru educație timpurie, 2019

Călțun Adriana, Cristea Liliana, Ghid pentru activități opționale „Cântăm și ne distrăm!”, Ed. Tehno-Art, 2008

Palade Laurențiu, Palade Corina “Educație muzicală” – Ghid metodic pentru învățământul preșcolar și primar, Ed. Taida, 2008

Prof. educație timpurie Carastoian Mirela Mariana

Prof. educație timpurie Olteanu Dorina

Grădinița cu P.P. ”Dumbrava Minunată” Tulcea